

Més enllà del tòpic i la reiteració:

L'any 1995 pot ser decisiu per a les Terres de l'Ebre si hi ha un compromís d'esforç unitari i treball responsable

Per Decret de 14 de setembre de 1993 la Generalitat de Catalunya s'integrava al Consorci per a la Navegació i la Promoció Turística de l'Ebre del qual formen part, també, la Diputació de Tarragona i els consells comarcals del Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta. Constituint el Consell General de l'entitat, s'aprova ubicar la seu social a la vila de Móra d'Ebre i endegar les primeres actuacions per tal de fer efectiva la finalitat estatutària bàsica de promoure la navegabilitat del riu entre Riba-roja i el mar i revaloritzar-ne les activitats turístiques i els diferents sectors de l'economia de les comarques riberenques. Paral·lelament, el govern de la Generalitat endegava els treballs per habilitar les infraestructures de navegabilitat que es concretaren amb l'obertura del tram Amposta-Tortosa el dia 29 de juliol passat, amb una primera inversió de 200 milions de pessetes. Per la seva part, el tram de Tortosa a Riba-roja està en fase d'adjudicació mentre es realitzen altres actuacions puntuals com la rehabilitació de l'assut de Xerta que quedarà enllestida abans de final d'any.

El 4 de novembre de 1993 el Parlament de Catalunya aprovava per unanimitat la Llei de creació de l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (IDCE). Per dos decrets d'11 de gener d'enguany s'adscrivia l'Institut al Departament de Política Territorial i Obres Públiques i es nomenava president el Conseller Josep Mª Culler. Altres disposicions dictades al llarg de l'any designaven Directora General a Teresa Moya, establien el Consell Rector i assignaven els primers recursos econòmics per allotjar la seu social de l'entitat a la ciutat de Tortosa i contractar els primers empleats administratius. Cal encara constituir el Consell Assessor, aprovar el reglament de règim intern, la plantilla orgànica de l'organisme, el pla d'actuacions i unes assignacions econòmiques suficients perquè quedi consagrada la seva autonomia financera i de gestió i l'Institut esdevingui un veritable instrument per a promoure el desenvolupament integral de les comarques de l'Ebre, com assenyala l'article 2n. de la Llei fundacional de l'IDCE.

El 14 de juny el Consell Executiu de la Generalitat aprovava el projecte de Llei del Pla General Territorial General de Catalunya, després de més d'un any d'estudis i debats a tots els nivells en el decurs del qual s'han presentat 3.800 al·legacions i esmenes per part de gran nombre d'ajuntaments, entitats i institucions. Aquesta Llei completarà el paquet legislatiu endegat fa ja deu anys amb la divisió comarcal de Catalunya i la creació dels Consells Comarcals i haurà de possibilitar l'organització del territori de Catalunya en regions o àmbits de planificació. De les sis demarcacions que preveu el projecte de Llei una correspon a les Terres de l'Ebre que integraria les comarques del Baix Ebre, Montsià, Terra Alta i Ribera d'Ebre si bé aquesta darrera en unes condicions especials atès el seu caràcter de ròtulo i la dependència a efectes de comerç i serveis quant a la demarcació del Camp de Tarragona (Tarragona-Reus-Valls). Ara caldrà que sigui el Parlament qui discuteixi i aprovi la Llei, cosa que hom preveu es pugui fer realitat dins el darrer trimestre de 1994.

Al llarg de l'any que som han avançat les obres de construcció de l'espectacular viaducte sobre el riu Ebre i el corredor ferroviari de velocitat alta Barcelona-València, que situarà les nostres comarques a una hora de distància de Barcelona, amb la gran estació integrada de mercaderies de L'Aldea que farà possible la fluïda sortida de la producció agrària de la zona als mercats europeus. La prevista millora de la carretera N-340, que la convertirà en una autovia paral·lela a l'actual autopista de peatge i l'acabament de la xarxa viària cap a l'interior, a l'entorn de l'eix de l'Ebre, amb l'autovia Tortosa-L'Aldea recupera per a l'àrea del Baix Ebre-Montsià el paper de centralitat, crulla i un dels vectors de sortida de l'Aragó i l'interior peninsular al corredor costaner.

Les Terres de l'Ebre entraran doncs al 1995 en condicions certament excepcionals; com mai en el decurs de la història recent. Com s'ha assenyalat, l'Ebre serà –amb les regions de Barcelona, Girona, Lleida, Manresa i Tarragona– un dels sis àmbits territorials supra-

comarcals reconeguts per les lleis bàsiques de Catalunya com a eina per a l'organització del territori i per a la planificació econòmica i desenvolupament social. Es disposa, a més a més, d'una institució autòctona i articulada –l'IDCE–, amb dotació econòmica i un equip tècnic i de gestió, per tirar endavant aquests objectius i altres que es puguin fixar des de la seva autonomia de funcionament. Finalment, estarà en marxa un gran projecte de promoció integral –la navegabilitat del Riu– amb el seu programa d'inversions i la dinàmica d'iniciatives privades la que conduiran a la realització dels objectius previstos.

Es clar que caldrà concretar altres projectes també importants com ara l'elaboració d'un pla de desenvolupament agrari amb canals plurals per a comercialitzar la producció de la zona, la creació d'estudis a nivell universitari, el pla de defensa del Delta, programes de promoció dels polígons i incentivació de les localitzacions industrials, una oferta integrada de formació tècnica-professional..., però, si es compleixen les previsions i es fan efectius els compromisos, la base sobre la qual fonamentar el futur, el tronc vertebrador, l'esquelet de suport institucional estaran ja aquí i ara: la regió de les Terres de l'Ebre i el seu Institut de Desenvolupament.

Ara però, és el moment de mobilitzar la ciutadania en la perspectiva de tirar endavant tots aquests projectes. Les Terres de l'Ebre malgrat la seva extensió superficial, constitueixen un país demogràficament esquitit. Poc més de cent-cinquanta mil habitants de població total repartida entre mig centenar de localitats, amb una capital que té només trenta mil veïns, solament altres tres municipis amb més de deu mil i la meitat dels ajuntaments que no depassen el miler. Tot plegat ben justet. Aquesta situació obliga a un gran esforç col·lectiu: suplir les limitacions esmentades pel compromís de tothom en els afers públics a un o altre nivell. Aquí sí que és certa aquella afirmació: "Malgrat que ningú és imprescindible tothom és necessari". El gran repte immediat de les Terres de l'Ebre és engrescar i comprometre tothom en el gran projecte futur. Aquest compromís, òbviament, haurà de ser diferent segons sigui la disponibilitat o la capacitat d'uns o altres; però el que resulta vital és que cent cinquanta mil facin la feina de mig milió.

En aquest context resulten ridícules i alienadores competències de protagonisme, entrebanes soterrats, rancúnies personals o rivalitats frustradores. L'enfrontament entre Tortosa i Amposta, alimentat sempre pels cànecs d'ambdues poblacions; les reticències de Ribera d'Ebre envers el Baix Ebre; la maliança dels pobles del Delta; velles ferides entre nous municipis que abans eren uns... han de deixar pas a un nou esperit de col·laboració, participació i construcció comuna. Tothom ha de congratular-se com a èxit propi per la instal·lació d'una nova fàbrica a Camarles, una superfície comercial a Amposta, o un centre d'estudis a Tortosa. La nova filosofia ha d'ésser la de considerar el conjunt de les Terres de l'Ebre com un tot integral.

Si no s'aconsegueix aquesta comunió, de res servirà la divisió territorial o l'Institut de Desenvolupament. Això és especialment important quan durant les properes setmanes s'hauran de prendre decisions quant al pla hidrològic i el futur de les aigües de l'Ebre que ens afectaran per molts anys. Els fonamentalismes maximalistes no impediran els transvasaments, pel contrari, com a reacció davant el "tot o res", possibilitaran que les aigües del riu facin cap als camps de golf del Penedès, Reus, Barcelona o Mallorca. Si no hi ha una postura unitària i intel·ligent serà des de Tarragona des d'on decidiran el futur dels cabals de l'Ebre i des del seu port des d'on se'ls emportaran. El signe més clar de la nostra debilitat actual és que sigui l'alcalde de Tarragona, malgrat ell ho faci en la seva condició de president del Consorci d'Aigües, qui negociï i posi preu a una aigua que no li pertany.

JOSEP BAYERRI RAGA
Té 49 anys. És Arquitecte Tècnic, Graduat en Periodisme, Llicenciat en Ciències de la Informació i Professor de Tecnologia de la Construcció.
Té també estudis de Dret.
Ha estat polític actiu en els anys setanta, corresponent de premsa, editor, Tinent d'alcalde de l'ajuntament de Tortosa i dirigent sindical d'àmbit estatal. Darrerament participa com a tècnic superior docent, en la reforma de la Formació Professional al Departament d'Ensenyament.